

Bilimsel İletişimin Dikenli Yolları: Makalelerin Yayın Süreci Üzerine Bir Değerlendirme

Thorny Roads of Scholarly Communication: An Evaluation on the Publication Process of Articles

Umut Al* ve İpek Şencan**

Öz

Hazırlanma süreci oldukça zahmetli ve uzun süren makalelerin yayımlanma süreci de bir o kadar zaman alabilmektedir. Makalelerin yayımlanma süreci hem disiplinden disipline hem de aynı disiplin içinde dergiden dergiye farklılık gösterebilmektedir. Kimi araştırmacılar dergilerin yayımlama süreci ile ilgili bilgilere sahip olmadan makalelerini ilgili dergilere göndermekte ve zaman zaman sürecin uzunluğu konusunda sıkıntı yaşamaktadırlar. Her disiplinindeki araştırmacıların kendi alanlarındaki dergilerin bilimsel iletişim sürecindeki tutumları ile ilgili bilgi sahibi olmasında yarar bulunmaktadır. Bu çalışmada bilgilim dergilerindeki makale yayımlanma süreçleri incelenmektedir. Bu bağlamda araştırmamızda, “Bilgilim alanındaki dergiler için makalelerin dergiye ulaştığı zaman ile yayımlandığı zaman arasında ne kadarlık bir süre geçmektedir? Bilgilim alanındaki dergilerde makalelerin yayımlanma süresi dergiden dergiye farklılık göstermekte midir? Bilgilim alanındaki makalelerin en hızlı şekilde yayımlandığı dergiler ve yayın süreci en uzun dergiler hangileridir?” sorularına yanıt aranmaya çalışılmaktadır. Çalışmamız kapsamında Journal Citation Reports (JCR) 'ta yer alan bilgilim dergileri içerisinde araştırma sorularımızın yanıtlarını verebilecek niteliğe sahip 30 dergiden 1939 makale incelenmiştir. Çalışmanın amacı doğrultusunda makalelerin geliş ve düzeltme, geliş ve kabul edilme, geliş ve yayımlanma, düzeltme ve kabul edilme, düzeltme ve yayımlanma ile kabul edilme ve yayımlanma süreleri arasında geçen zaman, gün cinsinden hesaplanmıştır. Bilgilim makaleleri değerlendirildiğinde, geliş-düzeltilme, düzeltme-kabul ve kabul-yayımlanma süreleri arasında en uzun sürenin makalelerin geliş ile düzeltilmesi arasında geçtiği saptanmıştır. Bilgilim dergilerine gönderilen makalelerin yayımlanma süreci ortalama olarak dokuz ay sürmektedir ve bu süre dergiden dergiye oldukça farklılık göstermektedir. Information Systems Research, Information Society, Information and Organization ve Information and Management gibi dergiler makale yayımlanma sürecinin en uzun sürdüğü dergiler arasında ön sıralarda yer alırken, Journal of Academic Librarianship, Scientometrics, Telematics and Informatics ve Journal of Informetrics gibi dergiler araştırmamız kapsamında incelenen dergiler arasında makalelerin en kısa sürede yayımlandığı dergilerdir. Makalelerin yayımlanma sürecinin uzaması birçok açıdan sorun yaratmaktadır. Komunun ilgililer tarafından dikkatli şekilde ele alınıp sorunlara yönelik olası çözüm yollarının tartışılması ve araştırılması gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: Bilimsel iletişim; bilimsel dergiler; bilgilim dergileri; makalelerin yayın süreci.

* Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü. e-posta: umutal@hacettepe.edu.tr
Ass. Prof. Dr. Hacettepe University Department of Information Management

** Arş. Gör., Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü. e-posta: ipeksencan@hacettepe.edu.tr
Research Ass. Hacettepe University Department of Information Management

Abstract

Publication process of an article can be as tiresome and as long as its preparation process. Publication process of articles can vary not only among the disciplines but also according to the journals within the same discipline. Some researchers send their articles to journals without having knowledge about the publication process and face with problems due to the length of the process. It is advantageous for every researcher in every field to have knowledge about the attitude of the journals in their field during the scholarly communication process. In this study, article publication processes of information science journals have been examined. In this context, we tried to answer questions such as; what is the duration between the time that the articles are received and published in information science journals? Can the publication duration of articles differentiate between the information science journals? Which journals publish the fastest the articles in the field of information science and which journals have the longest publication process? Within the scope of our study, 1939 articles within 30 information science journals, which are parts of the Journal Citation Reports (JCR) and have the capacity to answer our research questions, have been examined. In the direction of the study's purpose, elapsed time between the reception and revision, reception and acceptance, reception and publication, revision and acceptance, revision and publication, acceptance and publication of the articles have been calculated day-denominated. After the assessment of information science articles, it is found out that the longest time is between the reception-revision, compared to revision-acceptance and acceptance-publication. Publication process of the articles that are sent to information science journals last about nine months and this duration differentiate significantly according to journals. While the journals such as Information Systems Research, Information Society, Information and Organization, and Information and Management are among the ones that has the longest article publication process, Journal of Academic Librarianship, Scientometrics, Telematics and Informatics, and Journal of Informetrics are among the journals that have the fastest article publication process. Extension of the publication process of the articles brings several problems with itself. This problem should be taken into consideration carefully by the relevant people and possible solutions should be searched and discussed.

Keywords: *Scholarly communication; scientific journals; information science journals; publication process of articles.*

Giriş

Bilim insanları çeşitli araştırmalar gerçekleştirmekte ve bunların sonuçlarını farklı biçimlerde raporlandırmaktadırlar. Günümüzde, yapılan araştırmaların yayına dönüştürülmesi, araştırmanın gerçekleştirilmesi kadar önemli hale gelmiştir. Bilim insanları yaptıkları araştırmalar sonucunda ortaya çıkardıkları çıktılar ve söz konusu çıktılara diğer bilim insanları tarafından yapılan atıflar aracılığıyla yeni ödenekler elde etmektedir. Bu tip destekler bilimin sürekliliği ve araştırmaların sürdürülebilirliği için oldukça hayatidir; ancak bilim insanlarının çabalarının yayına dönüşmesi çok da kolay olmamaktadır.

Bir makalenin yazar/yazarların aklında fikir olarak ortaya çıkması, araştırmanın yapılması ve dergide yayımlanması aşamalarının kimi zaman çok uzun sürede gerçekleştiği bilinmektedir. Sürecin işleme şeklini en genel hatlarıyla hatırlatacak olursak: İlk olarak fikir oluştuktan sonra çalışmanın olgunlaşması için arka plan bilgi elde edilmeye çalışılır, sonrasında araştırmanın altyapısı hazırlanır ve araştırma tasarımı yapılır. Her şey tasarlandığı şekilde giderse araştırma yayına dönüşür. Aslında ortada bir hakemlik süreci olmasa ortaya çıkan çalışma kamuoyu ile kolayca paylaşılabilir; ancak bu şekilde hareket edilmesi durumunda hem nicelik hem de nitelik açısından oldukça sıkıntılı bir ortamın oluşacağı açıktır. Bu noktada hakem olgusu bir nebze de olsa filtre görevi görmektedir. Öte yandan bu filtre kimi zaman yazıların okuyucuları ile buluşma sürecinin de uzamasına neden olmaktadır. Hakemlik ile ilgili çeşitli eleştiriler (Cooper, 2009;

Groves, 2006; Thurner ve Hanel, 2011) zaman zaman gündeme getirilse de henüz hakemlik sürecinin yerini alacak alternatif bir yapı üzerinde uzlaşma sağlanamamıştır.

Araştırmacılar hangi derginin ortalama olarak ne kadar süre içinde makaleleri yayın sürecine hazır hale getirdiğini bilmek istemektedirler. Bu noktada dergilerin kendilerine gelen makalelere yönelik olarak geliş (*received*), gözden geçirip düzeltme¹ (*revised*), kabul edilme (*accepted*) ve yayımlanma (*published*) tarihlerini kaydetmesi ve bunu makale ile birlikte yayımlaması son derece önemli hale gelmiştir. Bu çalışmada bilginin alanındaki dergiler özelinde makalelerin yayın süreci irdelenmekte, dergilerdeki makalelerin yayımlanma sürecindeki geçirdiği evreler ve bu durumun etkileri çeşitli yönlerden tartışılmaktadır.

Önceki Çalışmalar

Yapılan araştırmalara yönelik raporların çeşitli süreçleri geçtikten sonra doğru yerde yayımlandığı takdirde geçerli bir yayın olacağı ifade edilmektedir (Day, 2000, s. 7). Araştırma sonuçlarının yayına dönüştürülerek diğer araştırmacı ve okuyucularla buluşmasına imkân veren bilimsel iletişim araçlarının başında ise bilimsel dergiler gelmektedir. Schaffner (1994) bilimsel dergilerin fonksiyonlarını, bilgiye dayalı bir ortak girişim yaratma, bilginin iletimi, araştırmanın kalitesine ilişkin geçerlik, derece/ödül dağıtım ve bilimsel bir topluluk inşa etme şeklinde gruplamaktadır. Farklı alanlarda, farklı konularda, farklı amaçlara hitap ediyor olsalar bile hemen hemen tüm bilimsel dergiler bazı ortak özellikler taşımaktadır. Bu ortak özellikler; yazar(lar), dergi editörü veya editörler kurulu, yayın kurulu/danışmanlar (hakemler), basım veya elektronik ortamda yayımlanma/dağıtım ve okura ulaşma olarak sıralanmaktadır (Göksoy ve İmamoğlu, 2007, s. 39).

Yukarıda sıralanan özellikler çerçevesinde dergilerin sürdürülebilirliğinin sağlanması son derece önemlidir. Bunun için iki unsurun varlığından söz edilmektedir. İlki, yazarların bilimsel yayınlarını yayımlama konusunda o dergiyi tercih etmesi; bir diğeri ise okuyucuların bu yazılara ilgi göstermesidir (Yalman, 2005, s. 272). Yazarların bir dergiye makale gönderirken dikkat ettikleri konuların neler olduğunun araştırıldığı bir çalışmada (Swan, 1999, s. 170-171), yazarların dergiye makale göndermeye karar verirken ilk olarak derginin saygınlığına baktıkları, sonrasında ise derginin etki faktörünün, uluslararası erişilebilirliğinin, hangi platformlarda dizinlendiğinin, hangi konularda yayın yaptığının ve yayımlanma hızının önemsendiği ortaya konmuştur. Çalışmada ayrıca, yayımlanma hızının özellikle kimya gibi bilimsel alanlarda oldukça kayda değer olduğu, sosyal ve insani bilimler gibi alanlarda çalışanlar için ise daha az önem arz ettiği ifade edilmiştir (Swan, 1999, s. 171). Aynı çalışmada yazarların yayın süreci ile ilgili değerlendirmelerine de yer verilmiştir. Buna göre yazarlar, yayınlardaki gecikmeleri yayın sürecine ilişkin en büyük engel olarak nitelendirmektedirler. Söz konusu gecikmelerle ilgili, yazarların kendi araştırmalarına oldukça benzer nitelikteki çalışmaların kendi çalışmalarından daha önce yayımlanmasını ve kendi çalışmaları yayımlandığı esnada çalışmanın güncelliğini yitirmesini problem olarak gördükleri anlaşılmaktadır (Swan, 1999, s. 171).

Bilimsel iletişim süreci çoğunlukla yazar ile okuyucu arasında doğrudan gerçekleşen bir süreç değildir. Makalelerin dergiye gelişinden itibaren yayımlanmasına kadar geçen sürede dergi editörleri ve hakemlerin oldukça önemli rolleri vardır. Dergilerde genellikle ilk aşamada editör tarafından makaleye yönelik bir ön değerlendirme yapılmakta ve bunu hakem değerlendirmesi takip etmektedir. Eğer hakem değerlendirmesi olumlu sonuçlanırsa makale kabul edilmekte ve yayımlanmaktadır.² Ancak bu süreç zaman zaman çeşitli nedenlerle sekteye uğrayabilmekte ve bu da yayımlanma sürecinin uzamasına neden olabilmektedir. Yayımlanma sürecinin uzaması, en yaygın biçimde makalenin değerlendirilme aşamasında karşımıza çıkmakta ve bunu derginin yayına çıkması ve makalelere ait işlemlerin bekletilmesi gibi teknik

¹ Makalenin geri kalanında “düzeltme” olarak anılacaktır.

² Hakem değerlendirmeleri sonucunda umut vaat eden ama yapılması gerekenlerin tam olarak yapılmadığına editör tarafından kanaat getirilen makaleler için düzeltme süreci birkaç tur sürebilmektedir.

gecikmeler takip etmektedir (Haustein, Bowman ve Costas, 2015, s. 1170). Bu tür gecikmelere yönelik olarak yayıncılar, baskı aşamasında, yayın aşamasında (*early view, in press, ahead of print, online first* gibi) gibi ifadeler kullanarak kabul edilen makalelerin henüz dergi sayısında yayımlanmadan önce erişilebilir olmasını sağlamaktadır (Haustein, Bowman ve Costas, 2015, s. 1170). Belirtilen gecikmelerin aynı zamanda arXiv.org gibi ön bası arşivlerinin (*preprint archives*) de gündeme gelmesine neden olduğu görülmektedir (Heneberg, 2013). Böylelikle bilimsel yayın üretiminin hızlı olduğu ve güncel bilgi ihtiyacı yoğun alanlarda makalenin basılmasını beklemeye gerek kalmamış, ön bası arşivleri sayesinde makaleler kabul edilir edilmez yararlanılabilir ve atıf yapılabilir hale gelmiştir. Yine de bu tip arşivlerdeki yayın sayısının tüm bilimsel yayın üretimi içinde az bir orana sahip olduğu unutulmamalıdır.

Yayın sürelerinin uzunluğu ile ilgili uluslararası literatürde birçok çalışma (Amat, 2008; Azar, 2007; Dong, Loh ve Mondry, 2006; Ellison, 2002; Mrowinski ve diğerleri, 2016) bulunmaktadır. Bu çalışmalar ekonomiden biyokimyaya, gıdadan biyomedikale kadar geniş bir yelpazede gerçekleştirilmiş, yayın süreleri, sürelerdeki gecikmeler, hakem değerlendirme süreci gibi konular farklı yönlerden mercek altına alınmıştır. Çalışmalarda vurgulanan ortak nokta, bilimsel ürünlerin kalitesinden ödün vermeden yayın sürelerinin kısaltılması gerekliliğidir. Konuyla ilgili çalışmaların irdelendiği ve *Scopus*'ta yer alan 135 dergideki 2700 makale üzerine gerçekleştirilen bir çalışmada (Björk ve Solomon, 2013) dokuz ayrı disiplinde (kimya, mühendislik, biyotıp, fizik, yer bilimleri, matematik, sosyal bilimler, sanat ve insani bilimler, işletme ve ekonomi) makalelerin gönderildiği zaman ile kabul edildiği zaman ve kabul edildiği zaman ile yayımlandığı zaman arasında geçen süreler karşılaştırılmaktadır. Makalelerin yayımlanma sürecinde disiplinler arasındaki farklılığa dikkat çekilirken, işletme ve ekonomi alanında kimyaya oranla sürecin yaklaşık iki kat daha uzun sürdüğü saptanmıştır (Björk ve Solomon, 2013, s. 919).

Bilim dünyasının makalelerin yayın/yayım tarihleri ile ilgili olarak da kafa karışıklığı içinde olduğu anlaşılmaktadır. Örneğin, bir çalışmada (Haustein, Bowman ve Costas, 2015) dergide belirtilen çevrimiçi yayımlanma tarihi, dergi sayısının yayımlandığı ay, dizinlenme tarihi, makale hakkındaki ilk tweet tarihi ve bunun ilk görüntülenme tarihi gibi tarih bilgilerinin makalenin gerçekte yayımlandığı tarihi ne derece temsil ettiği tartışmaya açılmış ve konunun farklı yönlerine dikkat çekilmiştir. Çalışmada özellikle yayınevlerinin yayımlanan makalelerin dergide belirtilen çevrimiçi yayımlanma tarihinden önce Twitter'da paylaşıldığı ve üzerinde konuşulduğu vurgusu yapılırken, bu durumun, yayıncıların çevrimiçi yayımlanma tarihlerini neye göre verdikleri tartışmasını da beraberinde getirdiği ifade edilmektedir (Haustein, Bowman ve Costas, 2015, s. 1177). Başka bir çalışmada ise basılı ve elektronik yayın yapan dergilerde basılı sürümde yaşanan gecikmeler vurgulanmış ve çevrimiçi yayımlanan sürümlerin kaynaklara yönelik anındalık dizininin hesaplanmasını etkileyebileceği üzerinde durulmuştur (Heneberg, 2013).

Yöntem ve Sınırlılıklar

Araştırmamızda bilginin alanındaki dergilerde makalelerin yayımlanma süreçleri mercek altına alınmakta, konuyla ilgili olarak hem genel görünüm hem de dergiler özelindeki durum aktarılmaktadır. Bu bağlamda çalışmamızda aşağıdaki soruların cevapları aranmaktadır:

- Bilginin alanındaki dergiler için makalelerin dergiye ulaştığı zaman ile yayımlandığı zaman arasında ne kadarlık bir süre geçmektedir?
- Bilginin alanındaki dergilerde makalelerin yayımlanma süresi dergiden dergiye farklılık göstermekte midir?
- Bilginin alanındaki makalelerin en hızlı şekilde yayımlandığı dergiler ve yayın süreci en uzun dergiler hangileridir?

Çalışmamıza kaynaklık eden verileri sağlamak amacıyla 2014 yılına ait *JCR*'den ve dergilerin web sitelerinden yararlanılmıştır. *JCR*'de 2014 yılında Information Science & Library Science adı altında listelenen 85 adet dergi bulunmaktadır (Thomson Reuters, 2015). Bunlar içerisinde eski adı

Aslib Proceedings olan dergi ile eski adı *Journal of the American Society for Information Science and Technology* olan dergi, yeni adları olan *Aslib Journal of Information Management* ve *Journal of the Association for Information Science and Technology* ile birleştirilerek değerlendirildiğinden bu dergilere ait bilgiler tek isim altında toplanmıştır. *Informacios Tarsadalom* adlı derginin ise *JCR*'de yer almasına karşın 2015 yılında *Web of Science* kapsamında dizinlenmiyor olması nedeniyle çalışmamızda incelenen dergi sayısı 82 olarak belirlenmiştir. Sonrasında söz konusu 82 dergi, makalelerin yayımlanma sürecindeki işlem tarihlerine (dergiye geliş, kabul tarihi gibi) yer verip vermediği bilgisi dikkate alınarak incelenmiştir.

Araştırmamızda incelenen dergilerin sadece 2015 yılına ait makaleleri çalışma kapsamına alınmıştır. İncelenen 82 dergiden 30'u (bkz. Ek) makalelerin dergiye geliş, düzeltme, kabul ve yayımlanma tarihlerinden en az ikisine yer vermektedir. Herhangi bir tarihe yer vermeyen dergiler ile sadece bir tarihe yer veren dergiler çalışmanın kapsamı dışında tutulmuştur. Öte yandan, 30 dergi içerisinde de hiçbir tarih bilgisine yer verilmemiş olan veya tarihlerden sadece birine yer verilmiş olan makaleler ile tarih bilgilerinde hata bulunan³ 10 farklı dergiden toplam 73 makale tarihler arası hesaplamaya imkân vermediği için kapsam dışı bırakılmıştır. Bu doğrultuda yapılan veri temizleme işlemleri sonucunda çalışma kapsamında incelenen dergi sayısı 30, incelenen makale sayısı ise 1939'dur.⁴

İncelenen dergilere yönelik olarak gereksinim duyulan bilgiler 2016 yılının Nisan-Mayıs ayları arasında dergilerin web sayfaları aracılığı ile elde edilmiştir. Çalışmanın amacı doğrultusunda makalelerin geliş ve düzeltme, geliş ve kabul edilme, geliş ve yayımlanma, düzeltme ve kabul edilme, düzeltme ve yayımlanma ile kabul edilme ve yayımlanma süreleri arasında geçen zaman gün cinsinden hesaplanmıştır.⁵ Araştırma sorularına yanıt bulabilmek amacıyla *Kruskal Wallis* ve *Mann-Whitney U Testi* gibi istatistiksel testlerden yararlanılmıştır. Bu testlerin seçilmesinin nedeni verilerin normal dağılım göstermemesidir.

Çalışmamızın başlangıcında “bilgibilim dergilerindeki makalelerin yayımlanma aşamasındaki geçen zaman ile bibliyometrik ölçümler (etki faktörü ve anındalık dizini) arasında ilişki bulunmakta mıdır?” sorusuna da yanıt aramak istenmiştir. Ancak dergilerin çoğunluğunun yayımladıkları makalelere ilişkin süreç bilgilerini paylaşmamaları, paylaşılanların sayısının da istatistiksel analiz açısından yeterli düzeyde olmaması nedeniyle bu çalışma özelinde bu soruya yanıt verilememiştir.

Bulgular ve Değerlendirme

2014 yılına ait *JCR*'de bilginin alanında 82 dergi yer almaktadır. Dergilerin bir kısmı yayın süreci ile ilgili olarak tarih bilgilerine yer vermektedir. Makalelerin dergiye geliş, düzeltme, kabul edilme ve yayımlanma tarihlerinin vermediği dergiler ise çoğunluktadır. İncelenen

³ Örnek olarak vermek gerekirse, hatalı tarih bilgisi içeren bazı makalelere ilişkin bilgiler aşağıda verilmektedir: “Information Processing & Management” adlı dergide yayımlanmış “Query strategies during information searching: Effects of prior domain knowledge and complexity of the information problems to be solved” başlıklı çalışmada geliş tarihi: 15.6.2014, değerlendirilme tarihi: 9.5.2015, kabul tarihi: 12.5.2015, yayın tarihi: 9.5.2014. “Information Society” adlı dergide yayımlanmış “Revisiting Marx's Value Theory: A Critical Response to Analyses of Digital Prosumption” başlıklı çalışmada geliş tarihi: 28.6.2014, değerlendirilme tarihi: yok, kabul tarihi: 24.3.2014, yayın tarihi: 23.12.2014.

“Journal of the American Medical Informatics Association” adlı dergide yayımlanmış “Report of the AMIA EHR-2020 Task Force on the status and future direction of EHRs” başlıklı çalışmada geliş tarihi: 23.4.2015, değerlendirilme tarihi: 16.6.2015, kabul tarihi: 16.6.2015, yayın tarihi: 29.5.2015.

⁴ Çalışma kapsamında doküman türü ayrımı yapılmamıştır. Bunun temel nedeni makale özelliği göstermeyen çalışmaların (örneğin, mektuplar gibi) incelenen tüm yayınların sadece %3'ünü oluşturmasıdır. Metin boyunca incelenen çalışmalar “makale” olarak anılacaktır.

⁵ Dergilerin tarih gösterimlerinde standart bir biçim bulunmaması nedeniyle çalışmamızda ilgili tüm tarih bilgileri standart hale getirilmiştir.

dergilerin 2015 yılına ait sayılarında yer alan makalelerde işlem tarihlerine yer verme durumları Tablo 1’de sunulmaktadır.

(Tablo 1): Dergi bazında işlem tarihlerinin bulunma durumu (N=dergi sayısı)

İşlem	Var		Yok		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Geliş	30	37	52	63	82	100
Düzeltilme	22	27	60	73	82	100
Kabul	27	33	55	67	82	100
Yayımlanma	37	45	45	55	82	100

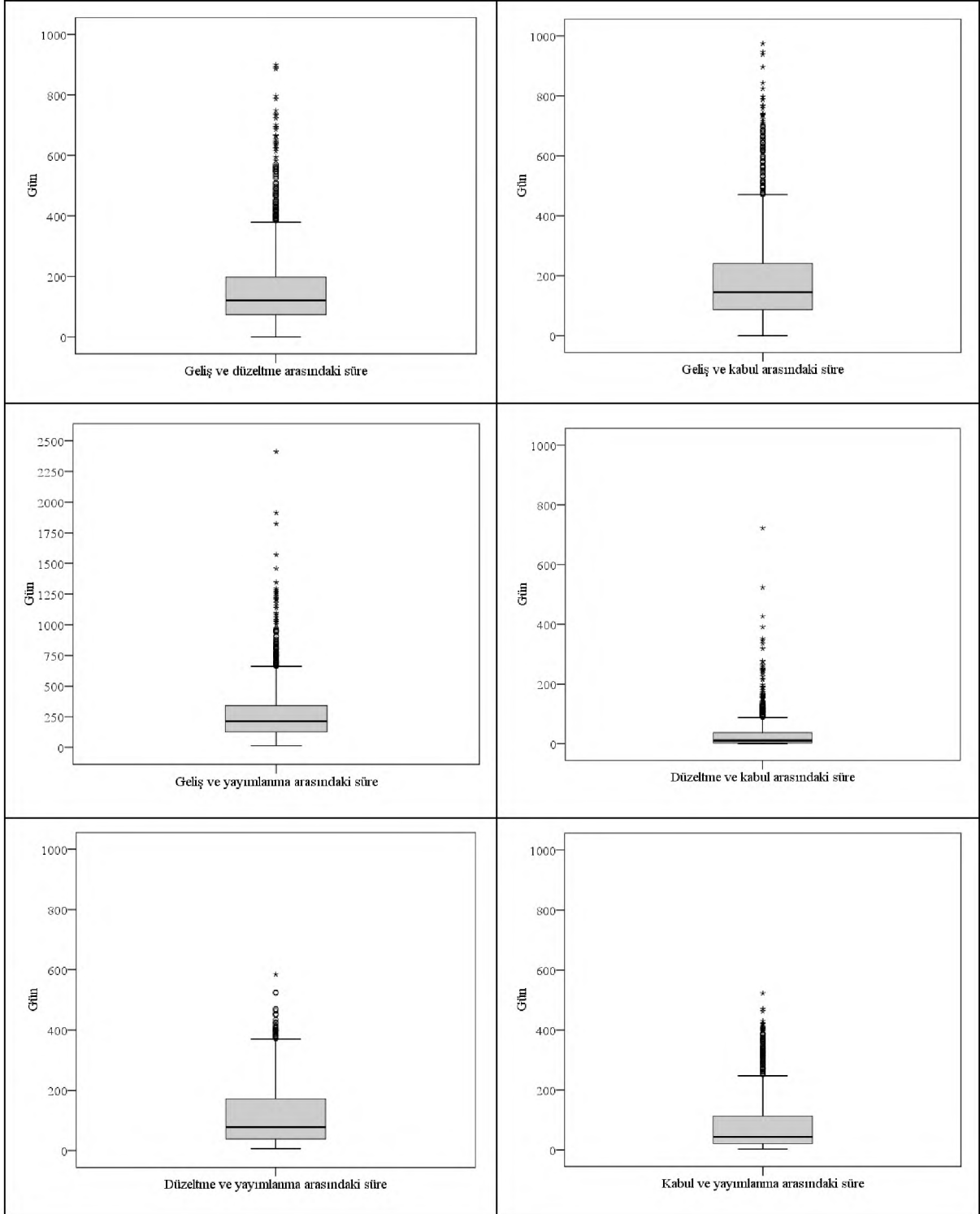
Tablo 1 incelendiğinde, bilginin alanındaki dergilerde işlem tarihleri içerisinde en az bilginin makalelerin düzeltme tarihine ait olduğu görülmektedir. Bu dergilerin %73’ünde düzeltme tarihi bulunmamaktadır. Tarihler arasında en fazla yayımlanma tarihine (%45’inde) yer verildiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte çalışmamızda 82 dergiden 33’ünde (%40) hiçbir tarihe yer verilmediği, 19 dergide (%23) ise sadece yayımlanma tarihine yer verildiği saptanmıştır. Geriye kalan 30 dergide (%37) ise geliş, düzeltme, kabul ve yayımlanma tarihlerinden en az ikisine yer verilmiştir. Çalışmamız ile ilgili en az iki tarihe yer veren 30 dergide işlem tarihlerine yer verme durumu Tablo 2’de matris biçiminde gösterilmektedir.

(Tablo 2): Araştırma kapsamındaki 30 dergide işlem tarihlerinin bulunma durumu

İşlem	Geliş	Düzeltilme	Kabul	Yayımlanma
Geliş	30	22	27	18
Düzeltilme	22	22	21	11
Kabul	27	21	27	15
Yayımlanma	18	11	15	18

Çalışma kapsamındaki araştırma sorularının yanıtlanabilmesi için işlem tarihlerinden en az ikisine yer veren 30 dergi esas alınmış ve incelenmiştir. Bu dergilerde yer alan işlem tarihleri içerisinde en çok, makalelerin dergiye geliş tarihinin belirtilmesine ilişkin bir eğilim olduğu görülmektedir. İncelenen 30 derginin tamamında makalenin dergiye geldiği tarihin belirtildiği saptanmıştır. Bu bağlamda düzeltme tarihine sahip tüm dergilerde makalelerin dergiye geliş tarihi bulunmaktadır. Makalelere yönelik, ilgili tüm işlem tarihlerine yer verme eğilimi gösteren dergi sayısı ise 11’dir (%37).

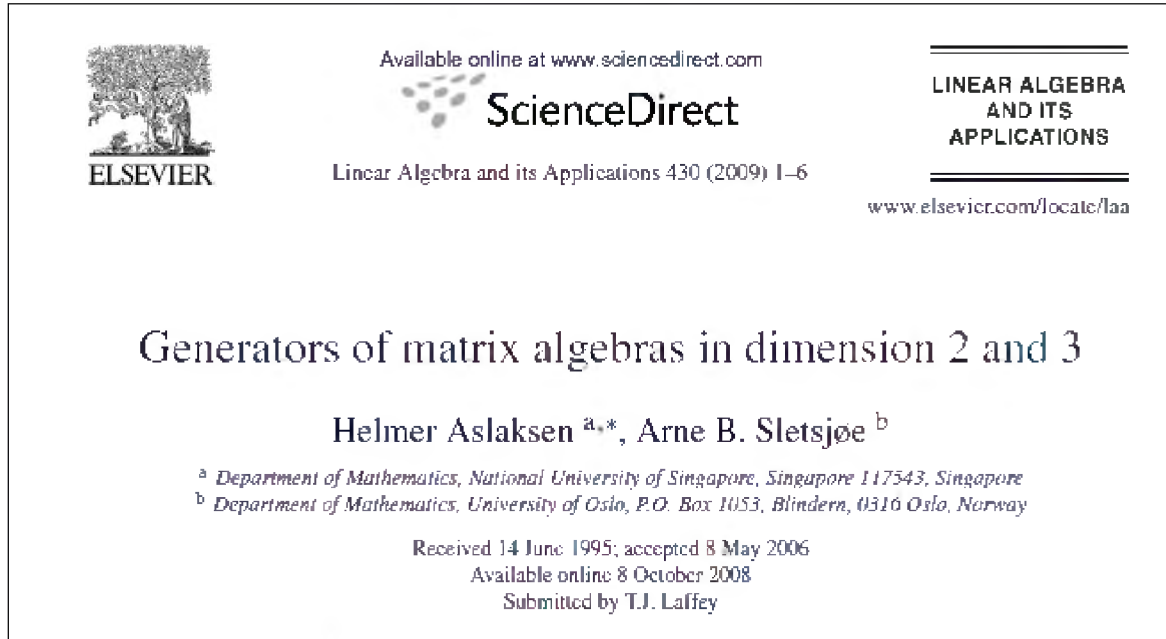
İncelenen dergiler içerisindeki toplam 1939 makalenin dergilere göre dağılımı farklılık göstermektedir. *Scientometrics* adlı dergi, makalelerin yaklaşık beşte birini (363 makale) içermektedir. En az makale ise *Journal of Strategic Information Systems* ile *Library Resources & Technical Services* (8’er makale; her biri %0,4) adlı dergilerde bulunmaktadır. Çalışmamızda her dergi kendi içinde değerlendirildiğinden bu dağılımların dergiden dergiye farklılık göstermesinin çok fazla bir önemi bulunmamaktadır. Yine de genel resmi görmek adına bilginin alanındaki makalelerinin her aşamadaki işlem süreleri Şekil 1’de toplu şekilde sunulmaktadır.

(Şekil 1): Makalelerin işlem süreleri

Bilgibilim makalelerinin geliş ve düzeltme tarihleri arasındaki geçen süre incelendiğinde, bu sürenin en fazla 900 gün olduğu anlaşılmaktadır (ortanca=122 gün). Şekil 1'in sol üst köşesindeki kutu grafiğine (*box plot*) göre aykırı değerler ve sapan değerler dışarıda bırakıldığında bile geliş ve düzeltme tarihleri arasında 337 günlük (yaklaşık 1 yıl) sürenin geçtiği makalenin bulunduğu görülmektedir. Çalışmamızda makalelerin yaklaşık dörtte birinde geliş tarihleri ile düzeltme tarihleri arasında en az 200 günlük (yaklaşık 7 ay) sürenin geçtiği saptanmıştır (bkz. Şekil 1). Makalelerin geliş tarihi ile kabul edilme tarihleri arasındaki süre ise en fazla 974 gündür. Makalelerin yaklaşık yarısında geliş tarihi ile kabul edilme tarihleri arasında geçen süre 145 gün ve

üzerindedir. Kabul kararının daha kısa sürede gerçekleşmesi nedeniyle nispeten şanslı olan yaklaşık %25'lik dilimdeki makalelerin dergiye ulaştığı tarih ile kabul edildiği tarih arasında 88 gün ve daha az süre geçtiği belirlenmiştir. Makalelerin dergilere geliş ve yayımlanma süreleri açısından duruma bakıldığında, makalelerin yaklaşık yarısının 212 günden daha uzun bir zamanda yayımlanabildiği saptanmıştır. Hatta uç bir örnek olarak, bir makalenin yayımlanabilmesi için dergiye ulaştığı günden itibaren 2411 günlük (6,5 yıldan fazla) bir sürenin geçtiği görülmüştür. Bu tip uç örneklere zaman zaman çeşitli nedenlerle literatürde rastlanmaktadır. Örneğin, matematik alanında bir dergi olan *Linear Algebra and its Applications*'da 14 Haziran 1995 tarihinde gönderilen bir makale 8 Mayıs 2006 tarihinde kabul edilmiş, çevrimiçi olarak erişilebilir hale 8 Ekim 2008'de gelmiş ve en sonunda derginin 2009 yılının Ocak sayısında yayımlanmıştır (bkz. Şekil 2).

(Şekil 2): *Generators of matrix algebras in dimension 2 and 3* başlıklı makalenin dergiye geliş, kabul edilme, erişime açılma ve yayımlanma tarihleri

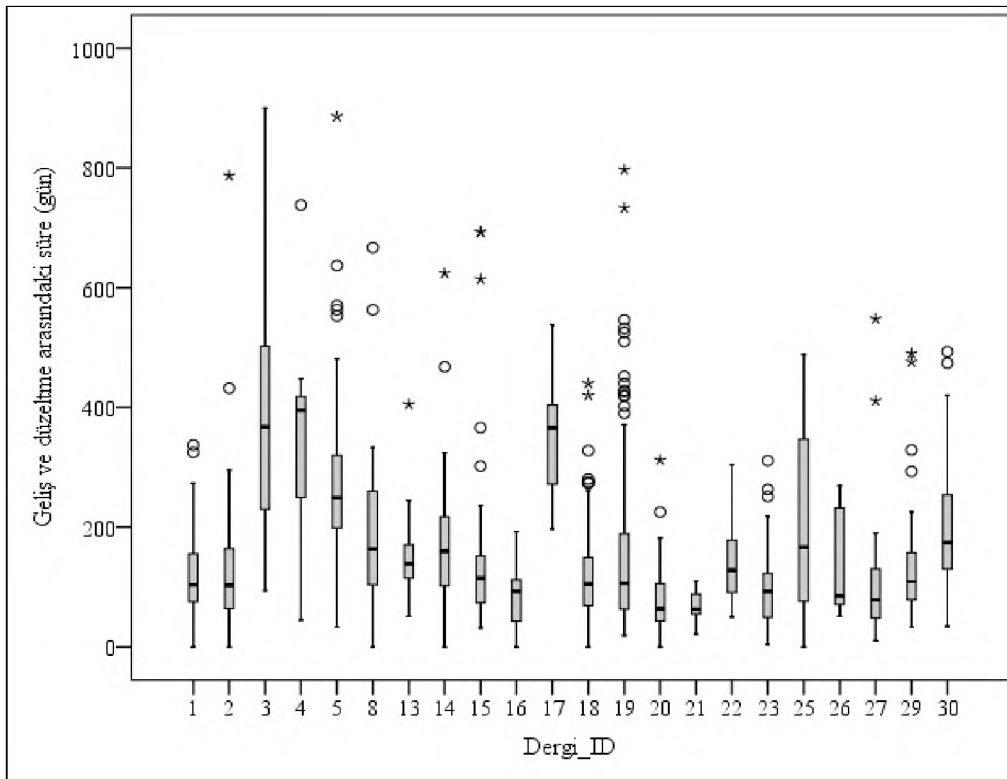
Hem Şekil 1'in daha iyi anlaşılması hem de daha kolay bir karşılaştırma yapabilmek adına bilgilim makalelerinin her bir aşaması ile ilgili elde edilen bulgular Tablo 3'te sunulmaktadır. Buna göre düzeltme ile kabul, düzeltme ile yayımlanma ve kabul ile yayımlanma arasında geçen sürelerle ilişkin olarak ortanca değerler sırasıyla 11, 85 ve 47 gün olarak saptanmıştır. Hem %25'lik dilimde yer alan makaleler hem de %75'lik dilimde yer alan makaleler için kabul ile yayımlanma arasında geçen süre, düzeltme ile kabul arasında geçen süreye kıyasla oldukça uzundur. Bu noktada Tablo 3'ün 2015 yılına ait veri setimizde tüm makalelerin birlikte ele alınması sonucu oluştuğunu hatırlatmakta yarar bulunmaktadır. Çünkü makalelerin dergilere gönderilmesinden yayımlanmasına kadar geçen sürelerin dergiden dergiye değişebileceği düşünülmektedir.

(Tablo 3): Bilgilim makalelerinin yayımlanmasındaki geçen süreler (gün olarak) ile ilgili bilgiler

İşlem aralığı	Ortalama	25. yüzdelerik	Ortanca (%50)	75. yüzdelerik	S.	Maks.
Geliş-düzeltilme	161	74	122	198	136,4	900
Geliş-kabul	187	88	145	241	149,9	974
Geliş-yayımlanma	273	125	212	343	231,4	2411
Düzeltilme-kabul	31	3	11	38	54,9	722
Düzeltilme-yayımlanma	129	40	85	187	116,6	617
Kabul-yayımlanma	91	22	47	124	101,6	522

Tek tek dergiler özelinde, makalelerin süre açısından ne şekilde işlem gördüğü incelendiğinde ilk olarak makalelerin dergilere geliş ve düzeltme tarihlerine bakılmıştır. Makalenin gelişi ile düzeltilmesi arasındaki sürenin en kısa olduğu dergi *Library Resources & Technical Services* (Dergi_ID=21; ortanca=63 gün) adlı dergidir (bkz. Şekil 3). Makalenin geliş tarihi ile düzeltme tarihi arasındaki minimum gün sayısı en fazla olan (197 gün ile) dergi ise *Journal of Strategic Information Systems*'dir (Dergi_ID=17). Bu dergiye gönderilen makalelerin düzeltilmesine kadar geçen minimum sürenin birçok bilgilim dergisine kıyasla oldukça uzun olduğu görülmektedir. Yapılan *Kruskal Wallis Testi* sonucunda bilgilim dergilerinde makalelerin geliş ve düzeltme tarihleri arasında geçen süre bakımından istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır ($\chi^2(22)=334,538; p<0,05$).

Araştırmamız, geliş ve düzeltme tarihleri arasında 700 günden fazla sürenin geçtiği makalelere sahip dergiler olduğunu göstermektedir. Bu dergiler *Information and Management* (Dergi_ID=3; 900 gün), *Information Processing & Management* (Dergi_ID=5; 886 gün), *Journal of the Association for Information Science and Technology* (Dergi_ID=19; 797 gün), *Electronic Library* (Dergi_ID=2; 787 gün) ve *Information and Organization*'dır (Dergi_ID=4; 738 gün). Bu dergilere makale gönderildiğinde kimi zaman sadece makalenin düzeltilmesi aşamasına ulaşmak iki yıldan uzun sürmektedir. Bilgilim dergileri içerisinde makalelerin gelişi ile düzeltilmesi arasında geçen zamanın en uzun olduğu dergi Şekil 3'te de açıkça görüldüğü üzere *Information and Management*'tır (Dergi_ID=3). Bu dergideki makalelerin %25'inde makalenin dergiye gelmesi ile düzeltilmesi arasındaki süre 500 ile 900 gün arasında değişmektedir. Söz konusu dergide yayımlanan makalelerin yarısı ancak 368 gün geçtikten sonra düzeltilmiş bir kopyaya sahip olmaktadır. Bu derginin *Information and Organization* (Dergi_ID=4) ($U=404,500; z=-0,172; p=0,863$) adlı dergi dışındaki diğer dergiler ile arasında %95 güven düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır ($p<0,05$).

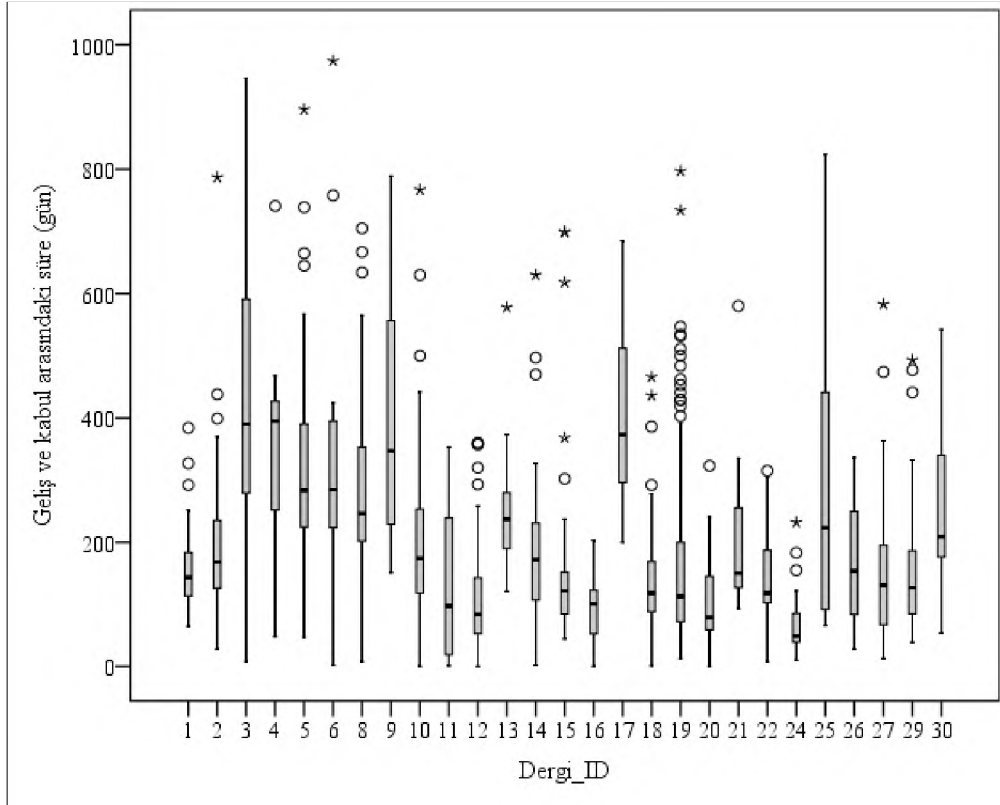

(Şekil 3): Dergilere göre makalelerin gelişi ve düzeltilmesi arasındaki süreler

Birçok araştırmacı makalelerin dergiye gönderildiği tarih ile kabul edildiği tarih arasında ne kadar süre geçtiğini önemsemektedir (Nguyen ve diğerleri, 2015). Şekil 4, dergilere göre makalelerin geliş tarihleri ile kabul tarihleri arasında geçen sürenin dergiden dergiye ne

denli farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. İstatistiksel açıdan da değerlendirilme yapıldığında, uygulanan *Kruskal Wallis Testine* göre makalelerin geliş tarihleri ile kabul edilme tarihleri arasında geçen sürenin anlamlı şekilde farklılık gösterdiği saptanmıştır ($\chi^2(26)=508,297; p<0,05$).

Bilgibilim dergilerine gönderilen makalelerin geliş ve kabul edilme tarihleri arasındaki gün farkı değerlendirildiğinde, belirtilen tarihler arasındaki gün farkının en fazla olduğu makalelere sahip dergiler *Information and Management* (Dergi_ID=3; 946 gün), *Program* (Dergi_ID=25; 824 gün) ve *International Journal of Computer-Supported Collaborative Learning* (Dergi_ID=9; 789 gün) adlı dergilerdir (bkz. Şekil 4). Bu dergilerdeki bazı makalelerin geliş ve kabul edilme tarihleri arasında iki buçuk yıldan uzun süre geçtiği saptanmıştır.

(Şekil 4): Dergilere göre makalelerin geliş ve kabulü arasındaki süreler

Bilgibilim dergilerindeki makalelerin geliş ve kabul edilme tarihleri arasındaki en belirgin farklılık *Information and Management* (Dergi_ID=3) adlı dergide göze çarpmaktadır. Bu dergideki en kısa kabul süresi 8 gün, en uzun kabul süresi ise 946 gündür. Bu sürece ait ortanca değer ise 390 gündür (bkz. Şekil 4). *Information and Organization* (Dergi_ID=4) adlı dergi için ise makalelerin geliş ve kabul edilme arasında geçen gün sayısı bakımından ortanca değer 395 olarak saptanmıştır. Şekil 5'te, ilgili hesaplamaların yapılabildiği dergilere yönelik olarak makalelerin geliş ve kabul edilme tarihleri arasında geçen sürelerle ilişkin ortanca değerler sunulmaktadır. Görüldüğü üzere karşımıza birbirinden oldukça farklı değerler çıkmaktadır. Bununla birlikte, yapılan *Mann-Whitney U Testi* sonucunda, *Information and Management* (Dergi_ID=3) adlı derginin *Program* (Dergi_ID=25) ($U=824,500; z=-0,706; p=0,480$), *Restaurator* (Dergi_ID=26) ($U=241,000; z=-1,443; p=0,149$) ve *Transformacao* (Dergi_ID=30) ($U=886,500; z=-0,206; p=0,837$) dergileri dışındaki diğer dergilerle arasında geliş ve kabul edilme tarihleri arasındaki süre bakımından %95 güven düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunduğu saptanmıştır ($p<0,05$).

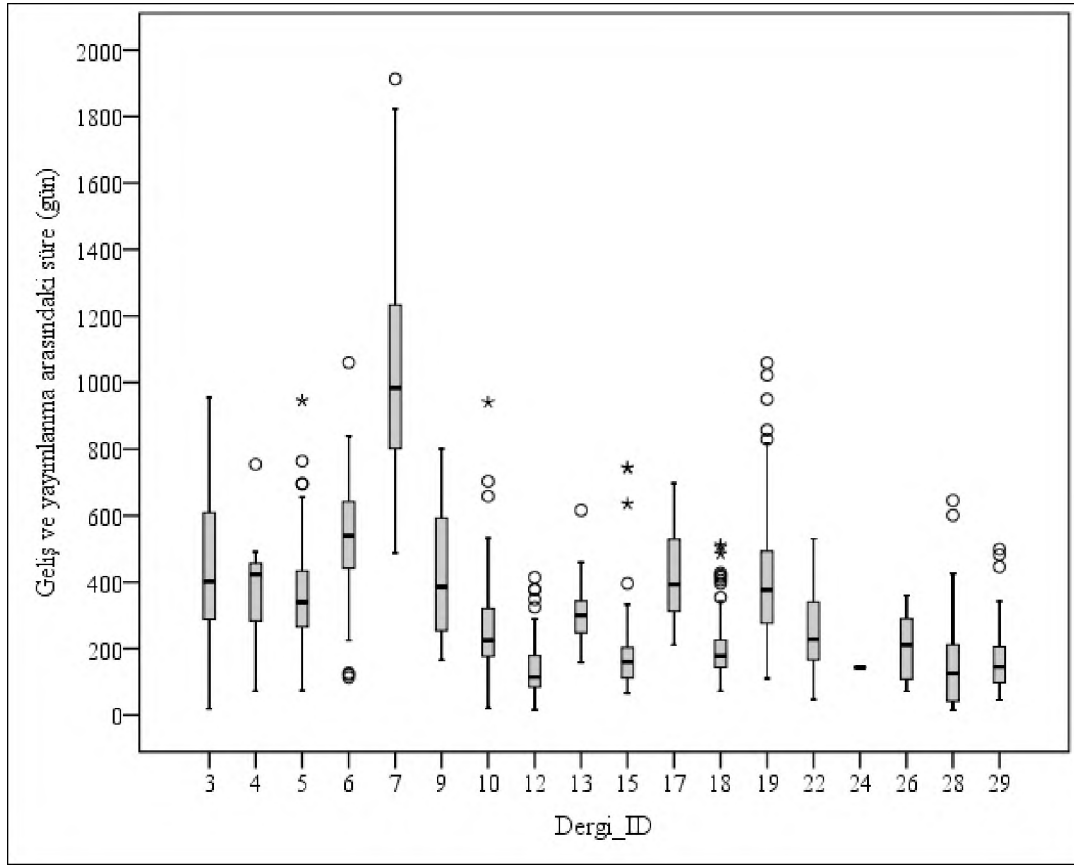

(Şekil 5): Makalelerin gelişi ve kabulü arasındaki süreler (ortanca)

Kimi araştırmacılar için makalelerin dergiye gönderildiği tarih ile kabul edildiği tarih arasında geçen süreden daha önemlisi, makalenin gönderildikten ne kadar süre sonra yayımlandığıdır. Kendi web sayfalarında ya da kurumsal ön bası arşivlerinde çalışmalarını paylaşmayı tercih eden kişiler için makalenin yayın tarihi çok fazla bir önem arz etmemektedir; ancak kimi uygulamalarda (örneğin, Uluslararası Bilimsel Yayınları Teşvik Programı)⁶ makalenin yayımlanmasının da ötesinde dizinlenmesi dikkate alınmaktadır. Bu nedenle çalışmamızda ayrı ayrı dergilere göre makalelerin geliş ve yayımlanma tarihleri arasında geçen süre de incelenmiştir. Dergilerdeki makalelerin geliş tarihleri ile yayımlanma tarihleri arasında geçen süre bakımından da istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur ($\chi^2(17)=720,702; p<0,05$). Bu farklılığa neden olan dergilerin hangileri olduğu Şekil 6'da gösterilmektedir.

Dergilerdeki makalelerin geliş tarihleri ve yayımlanma tarihleri arasındaki fark incelendiğinde, söz konusu sürecin en uzun olduğu derginin *Information Systems Research* (Dergi_ID=7) olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu dergiye makale gönderen yazar/yazarların yarısı makalelerinin yayımlanmasını görmek için neredeyse üç yıl kadar beklemek durumundadır. *Information Systems Research* için makalenin geliş ile yayımlanması arasında geçen en kısa süre 450 gün, ortanca değer ise 985 gündür. *Information Systems Research* (Dergi_ID=7) adlı dergi ile diğer dergiler arasında geliş ve yayımlanma tarihleri arasında geçen süreler bakımından %95 güven düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar söz konusudur ($p<0,05$). Makalelerin dergiye geliş ve yayımlanması arasındaki sürenin nispeten oldukça kısa olduğu dergilere örnek olarak *Journal of Academic Librarianship* (Dergi_ID=12; ortanca=114 gün), *Scientometrics* (Dergi_ID=28; ortanca=125 gün), *Telematics and Informatics* (Dergi_ID=29; ortanca=146 gün) ve *Journal of Informetrics* (Dergi_ID=15; ortanca=160 gün) adlı dergileri göstermek mümkündür.

⁶ İlgili programın uygulama esaslarında (TÜBİTAK, 2015) 2. maddede yer alan "uluslararası düzeyde yayın olarak "Web of Science™ Core Collection" da yer alan Science Citation Index Expanded, Social Sciences Citation Index, Art and Humanities Citation Index veritabanlarında taranan hakemli ve sürekli yayımlanmış yayınlar tanımlanmıştır" şeklinde ibare ile 7. maddede bulunan "ödemeler ancak, yayına ait bilgiler bu Esasların 2nci maddesinde sayılan Web of Science Core Collection veritabanlarında yer aldıktan sonra yapılır" ifadesi programa başvuracak kişiler açısından dizinlenme bilgisini önemli hale getirmektedir.

(Şekil 6): Dergilere göre makalelerin gelişi ve yayımlanması arasındaki süreler

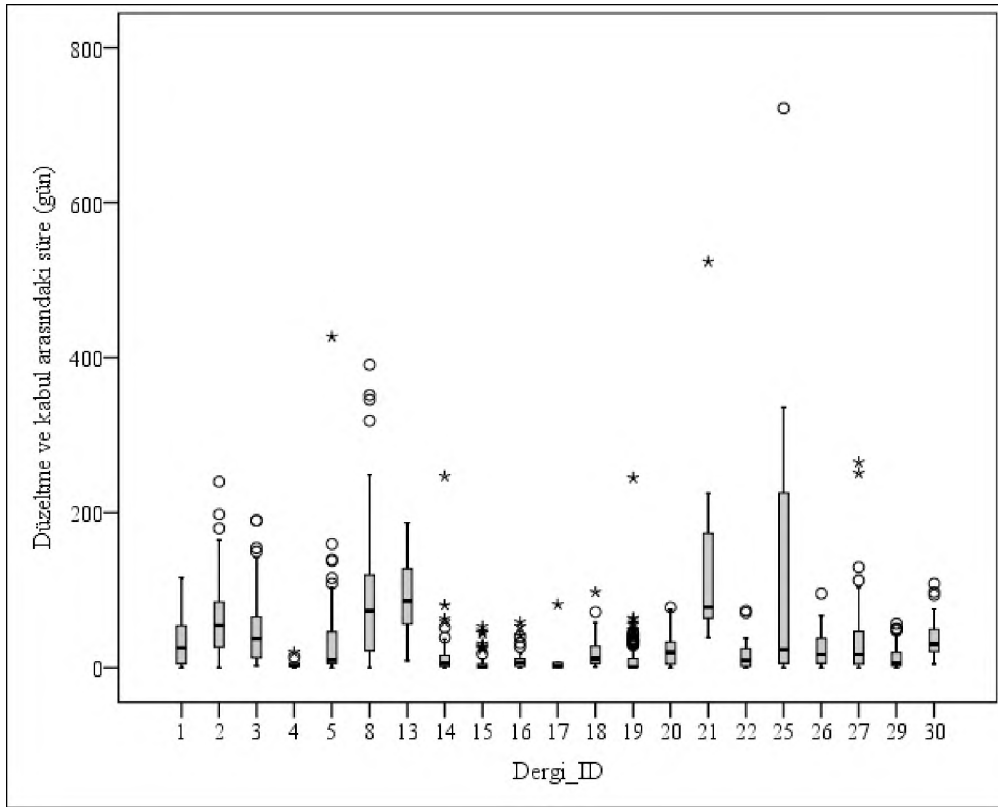
Şekil 6'daki makalelerin dergiye gelişi ile yayımlanması arasındaki sürelerle ilişkin ortanca değerlerin ortalaması alındığında bulunan gün sayısı 325'dir. Çok kabaca bilgilendirilmemiş makalelerin en az yarısının yayımlanabilmesi için yaklaşık olarak en az 11 aylık süre geçmesi gerektiği söylenebilir. Bu durumun Türkiye'deki uygulamalarda kimi zaman sorun yaratma potansiyeli bulunmaktadır. Örneğin, Ankara Üniversitesi'nde yardımcı doçentlik kadrosuna atanmak için “doktora veya uzmanlık tezini veya bu tezden üretilmiş en az bir tam metinli makaleyi hakemli bir dergide yayımlanmış olmak” koşulu bulunmaktadır (Ankara Üniversitesi, 2013).⁷ Öğretim üyesi ihtiyacı yüksek birimlerde bu koşul, araştırma görevlisi olan kişinin doktora çalışmasını yaparken çalışmasını hakemli bir dergiye göndermesi şeklinde yerine getirilmeye çalışılmaktadır. Aksi takdirde adaylar öğretim üye yardımcılığından öğretim üyeliğine geçiş sürecinde zaman kaybetme durumu ile karşı karşıya kalabilirler. Bir başka açıdan olaya yaklaşıldığında, kısa bir süre öncesine kadar öğrenci konumundaki kişilerin öğretim üyesi kadrosuna atanabilmek için bir süre beklemesinde bir problem olmadığı düşünülebilir; ancak rekabetçi koşulların ağırlığının hissedildiği ve üniversitelerin atama ölçütlerinin birbirinden farklılık gösterdiği ülkemizde, bu tip uygulamalar söz konusu ölçütleri uygulayan kurumların aleyhine işleyebilir.

Veri setimizde yer alan dergiler arasında makalelerin düzeltilmesi ile kabul edilmesi arasında geçen sürenin 722 güne kadar ulaşabildiği makaleye sahip dergi (*Program*, Dergi_ID=25) olduğu saptanmıştır (bkz. Şekil 7). Düzeltildiği gün kabul edilen makalelerin yer

⁷ Söz konusu ölçütler içinde, seçenekli etkinlik listesi altında “doktora veya uzmanlık tezinden Madde 1.1’de belirtilen makaleye ek bir makale daha yayımlanmış olması” ve “tez kapsamındaki makalenin SCI-Core’da yayımlanmış olması” gibi maddelerin de yer aldığı atlanmaması gereken konular arasındadır. Ayrıca yine Ankara Üniversitesi (2012) örneğinde olduğu gibi adayların doktora çalışmasını tamamlaması için “tez konusunda ya da alanyla ilgili olarak, tek ya da çok isimli ulusal ya da uluslararası hakemli bir dergide yayımlanan bir makale” üretmesi koşulunun uygulandığı yapılar bulunmaktadır.

aldığı 16 derginin olması kimi makalelerin işinin editöryal açıdan hızlı şekilde bitirildiğini göstermesi bakımından önemlidir. Öte yandan aynı dergiler (örneğin, *Electronic Library*, Dergi_ID=2; *Journal of Documentation*, Dergi_ID=14; *Journal of the Association for Information Science and Technology*, Dergi_ID=19) için kimi makalelerde söz konusu sürenin 200 günü aştığı gözlenmektedir.

Bilgibilim dergilerinde makalelerin düzeltilmesi ile kabul edilmesi arasındaki sürecin diğer süreçlere oranla daha hızlı gerçekleştiğini söylemek olanaklıdır. Bununla birlikte çalışmamızda dergilerdeki makalelerin düzeltilme ve kabul edilme tarihleri arasındaki sürenin dergilere göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık gösterdiği de saptanmıştır ($\chi^2(21)=419,576$; $p<0,05$). Dergilere gelen makalelerin düzeltilme ve kabul süreleri arasındaki farklılık incelendiğinde, minimum sürenin en fazla olduğu derginin *Library Resources & Technical Services* (Dergi_ID=21) olduğu görülmüştür. 2015 yılında yayımlanan makaleler arasında söz konusu dergiye gönderilen herhangi bir makalenin düzeltilmesi ile kabulü arasında 39 günden daha kısa bir süre geçmemiştir. Makalelerin düzeltilmesi ile kabul edilmesi arasındaki süre açısından *Program* (Dergi_ID=29) adlı dergi ile ($U=396,500$; $z=-2,813$; $p=0,05$), *Journal of the Association for Information Science and Technology* (Dergi_ID=19) ($U=858,500$; $z=-5,031$; $p=0,000$), *Journal of Knowledge Management* (Dergi_ID=16) ($U=451,000$; $z=-3,250$; $p=0,001$), *Journal of Informetrics* (Dergi_ID=15) ($U=282,500$; $z=-5,320$; $p=0,000$), *Journal of Documentation* (Dergi_ID=14) ($U=422,000$; $z=-3,108$; $p=0,002$) ve *Journal of Computer-Mediated Communication* (Dergi_ID=13) ($U=332,500$; $z=-2,046$; $p=0,041$) dergileri arasında %95 güven düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar saptanmıştır.

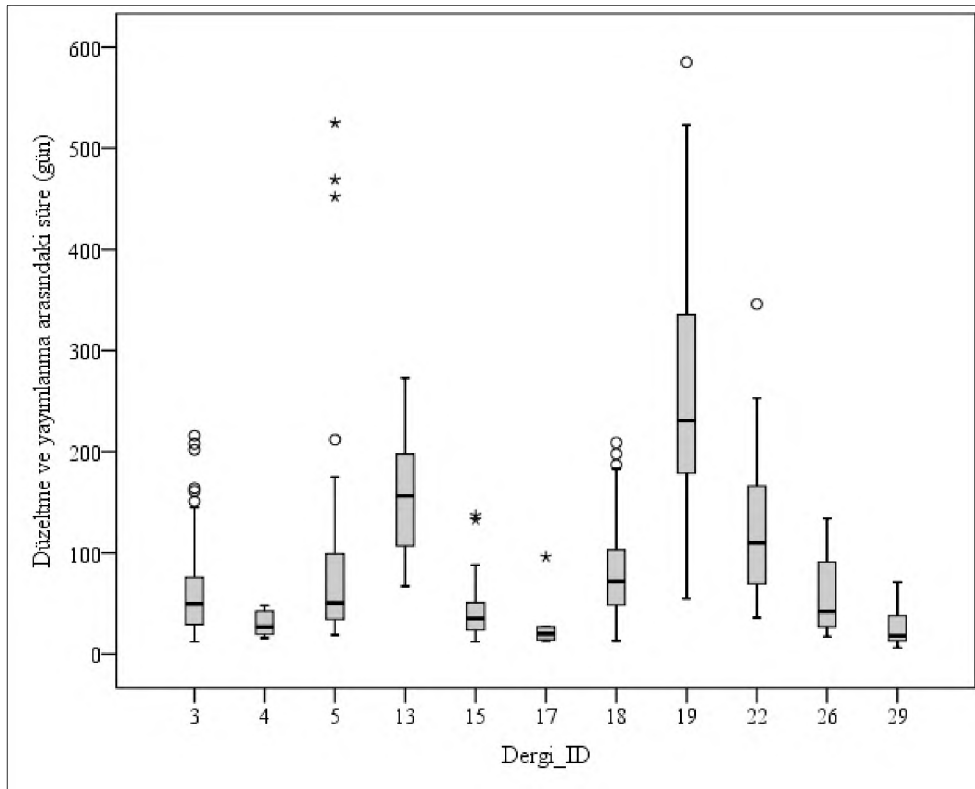

(Şekil 7): Dergilere göre makalelerin düzeltilmesi ve kabulü arasındaki süreler

Makalelerin düzeltilme ve yayımlanma süreleri arasındaki zamanın uzayabildiği ve hatta maksimum sürenin 400 günün üzerine çıkabildiği gözlenmiştir. *Information Processing & Management* (Dergi_ID=5) ve *Journal of the Association for Information Science and Technology* (Dergi_ID=19) dergilerindeki az sayıda makale için bu tip aykırı değerler olduğu

Şekil 8 incelendiğinde görülecektir. Yaptığımız analiz sonucunda makalelerin düzeltme tarihleri ile yayımlanma tarihleri arasındaki süreler açısından dergiler arasında istatistiksel yönden anlamlı bir farklılık bulunduğu ortaya çıkmıştır ($\chi^2(11)=478,120$; $p<0,05$).

Şekil 8'deki kutu grafiğinden de anlaşılacağı üzere düzeltme ve yayımlanma süreleri arasındaki minimum gün sayısı en fazla olan dergi *Journal of Computer-Mediated Communication*'dir (Dergi_ID=13; minimum gün=67). Ortanca değerler açısından bakıldığında ise *Journal of the Association for Information Science and Technology* (Dergi_ID=19) adlı dergiye gönderilen makalelerin yarısında düzeltme ile yayımlanma arasında geçen sürenin minimum 231 gün ve üzerinde olduğu saptanmıştır. Aykırı değerler göz ardı edildiğinde bile *Journal of the Association for Information Science and Technology* için ilgili sürecin 525 güne kadar sürdüğü makaleler olduğu görülmektedir. Buna paralel olarak araştırmamızda *Journal of the Association for Information Science and Technology* ile diğer dergiler arasında %95 güven düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar olduğu saptanmıştır ($p<0,05$).

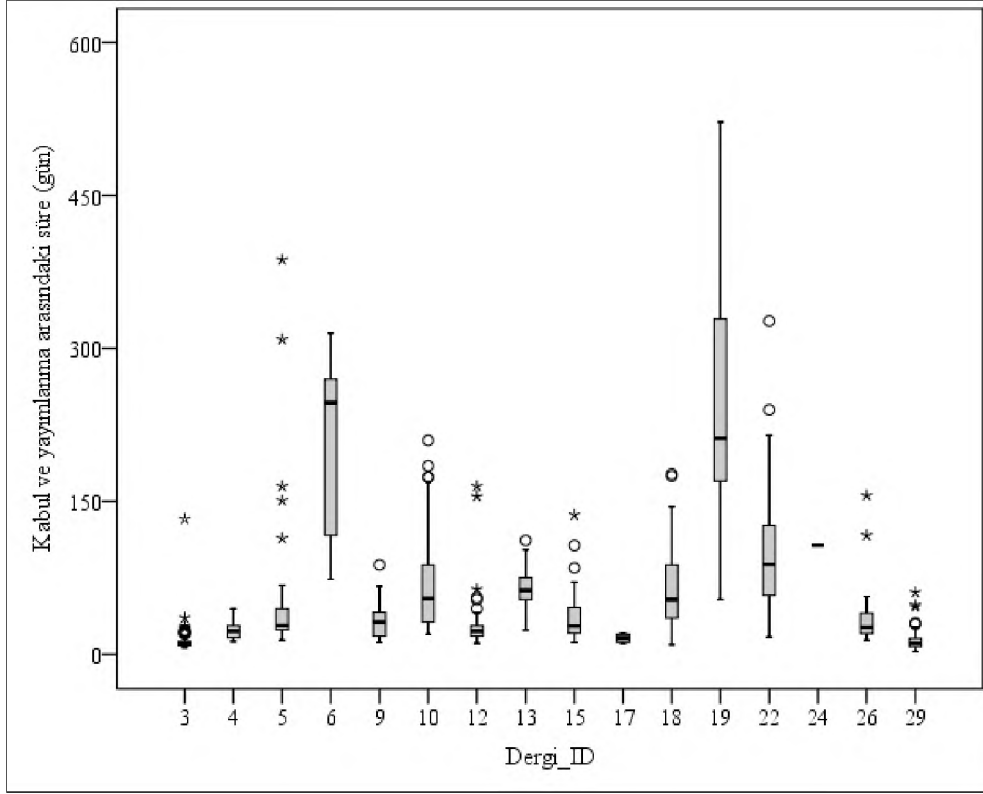

(Şekil 8): Dergilere göre makalelerin düzeltilmesi ve yayımlanması arasındaki süreler

Çalışmamızda bilginim dergilerindeki makalelerin kabul edilme tarihleri ile yayımlanma tarihleri arasında geçen sürenin istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır ($\chi^2(15)=746,320$; $p<0,05$). Bu farklılığa yol açan dergilere yönelik veriler Şekil 9'daki kutu grafiğinde sunulmaktadır. Buna göre, ortanca değerler bakımından bilginim dergilerindeki makalelerin kabulü ile yayımlanması arasında geçen sürece ilişkin olarak, sürecin en uzun olduğu dergiler *Information Society* (Dergi_ID=6; ortanca=247 gün) *Journal of the Association for Information Science and Technology* (Dergi_ID=19; ortanca=212 gün) ve *Libri*'dir (Dergi_ID=22; ortanca=89 gün). İlgili sürecin en hızlı ilerlediği dergi ise *Telematics and Informatics*'tir (Dergi_ID=29). Bu dergideki makalelerin kabul edilmeleri ile yayımlanmaları arasında geçen süre 3 gün ile 61 gün arasında değişmekle birlikte ortanca değer 11 gün olarak hesaplanmıştır.

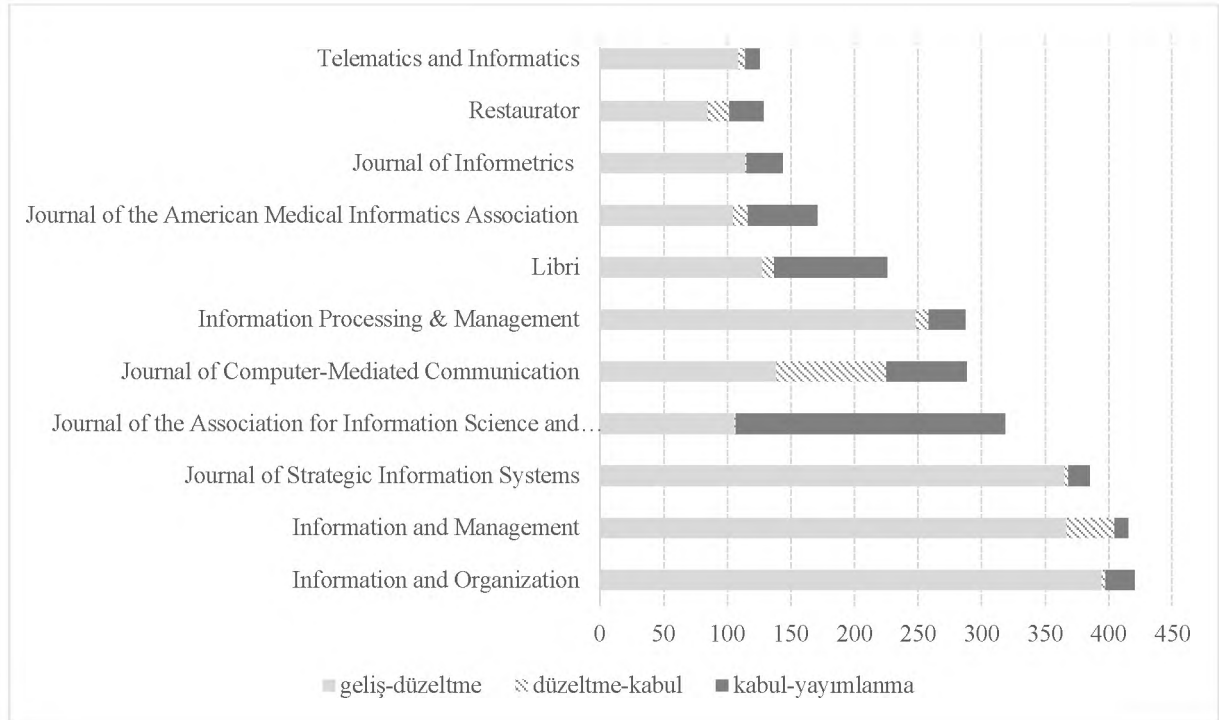
Journal of the Association for Information Science and Technology (Dergi_ID=19) ve *Information Society* (Dergi_ID=6) adlı dergiler ile diğer dergiler arasında makalelerin kabul

edilmeleri ile yayımlanmaları arasındaki süre açısından %95 güven düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p<0,05$). Ayrıca, *Telematics and Informatics* (Dergi_ID=29) adlı derginin *Information and Management* (Dergi_ID=3) ($U=2904,000$; $z=-0,356$; $p=0,722$) dışındaki tüm dergilerle arasında makalelerin kabul edilmeleri ile yayımlanmaları arasındaki süre açısından %95 güven düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

(Şekil 9): Dergilere göre makalelerin kabul edilmesi ve yayımlanması arasındaki süreler

Çalışmamızda son olarak bilgin bilim dergilerindeki makalelere yönelik tüm süreçlerin bilgisine yer veren dergiler için ortanca değerler üzerinden her bir aşamanın ne kadar zamanda gerçekleştiği hesaplanmıştır. Şekil 10, söz konusu hesaplama doğrultusunda hazırlanmıştır ve bu bilgilerin yer aldığı dergi sayısı 11'dir. Her bir aşamadaki ortanca değerlerin toplamı sonucunda ortaya çıkan tablo Şekil 10'un en altındaki *Information and Organization* adlı derginin gelen makaleleri en üstte yer alan *Telematics and Informatics* adlı dergiden yaklaşık olarak üç kat daha uzun sürede yayımladığını göstermektedir. *Journal of the Association for Information Science and Technology* dışındaki tüm dergilerde makalelere ilişkin en uzun süre geliş ile düzeltme arasında geçmektedir. *Journal of the Association for Information Science and Technology*'de ise makaleler en uzun süreyi kabul ile yayımlanma arasında geçirmektedir. Bu durumun temel sebebi söz konusu dergiye gönderilen makale sayısının fazla olması ile ilişkilidir.

(Şekil 10): Dergilere göre makalelerin geliş-düzeltilme-kabul süreleri (ortanca değerler üzerinden)

Sonuç

Araştırmamız kapsamında, *JCR*'de yer alan bilginin alanındaki dergiler incelenmiş ve makalelerin yayımlanma sürecine ilişkin tarih belirtme durumları dikkate alınarak dergilerin editöryal işleyiş süreci değerlendirilmiştir. Bilginin alanındaki 82 dergiden neredeyse yarısının, makaleleri yayımladıklarında herhangi bir tarih bilgisine yer vermedikleri saptanmıştır. Bazı dergilerin ise geliş, düzeltme, kabul ve yayımlanma tarihinden bir ya da ikisine yer vermediği görülmüştür. Bilginin dergilerinde en az belirtilen işlem tarihi olarak makalelerin düzeltme tarihleri dikkate çekerken, en fazla yer verilen işlem tarihi makalelerin yayımlanmasına ait olanlardır. Genel olarak değerlendirme yapıldığında, bilginin alanındaki dergilerin çoğunluğunun makalelere yönelik işlem tarihlerini tutma ya da tuttuğu durumlarda bile bunu herkesçe görünür kılma gibi bir yaklaşım içine girmedikleri anlaşılmaktadır. Araştırmamızın veri setinde makalelere yönelik işlem tarihlerinden en az ikisine yer vermiş olan dergiler bulunmaktadır ve bu dergilerin sayısı 30'dur. İşlem tarihlerinin tümüne yer veren dergi sayısı ise 11'dir.

Bilginin makaleleri genel olarak değerlendirildiğinde, geliş-düzeltilme, düzeltme-kabul ve kabul-yayımlanma süreleri arasında en uzun süre, makalelerin geliş ile düzeltilmesi arasında geçmektedir. Düzeltme ile kabul arasında geçen süre (ortanca=11 gün) hem geliş ile düzeltme arasında geçen süreden (ortanca=122 gün) hem de kabul ile yayımlanma arasında geçen süreden (ortanca=47 gün) çok daha kısadır. Bu noktada bilginin dergilerinde görev yapmakta olan editörlerin kabul kararını hızlıca aldıkları gözlenmektedir.

Bilginin dergilerine gönderilen makalelerin yayımlanma süreci ortalama olarak 9 ay sürmektedir. Yine de bu sürenin dergiden dergiye oldukça farklılık gösterdiği unutulmamalıdır. *Information Systems Research*, *Information Society*, *Information and Organization*, *Information and Management*, *Journal of Strategic Information Systems*, *International Journal of Computer-Supported Collaborative Learning* ve *Journal of the Association for Information Science and Technology* gibi dergiler makale yayımlanma sürecinin diğer dergilere kıyasla oldukça uzun sürdüğü dergilerdir.

Journal of Academic Librarianship, Scientometrics, Telematics and Informatics ve *Journal of Informetrics* gibi dergiler ise bilgilim dergileri arasında makalenin gelişi ile yayımlanışı arasında en kısa süre bulunan dergilerdir. Bu dergilerde bir yıl içerisinde yayımlanan makale sayısı az olmamakla birlikte editoryal süreçlerin diğer dergilere oranla daha hızlı şekilde ilerlediği söylenebilir.

Editoryal sürecin hızını birçok değişken etkileyebilmektedir. Bir taraftan dergilere olan talep önemli olabilirken, diğer taraftan editör ekibinin niceliksel ve niteliksel özellikleri etken olabilmektedir. Hakemlerin değerlendirmelerini hızlı ya da yavaş yapmaları kadar yazar/yazarların düzeltmeleri zamanında ve doğru olarak yapmaları da makalelerin yayımlanma sürecine etki edebilmektedir. Birkaç kez düzeltmenin yapılması gerektiği yazılar, ilgili çalışmanın yayımlanmasını geciktirebilmektedir. Bununla birlikte dergilerin yılda kaç sayı çıkardığı, bu sayılarda kaç makaleye yer verdiği, makalelerin kabul/red oranları gibi farklı etmenler, doğrudan ya da dolaylı olarak makalelerin işlem sürelerine etki edebilmektedir.

Bilim insanları çoğu zaman bu süreçlerin uzunluğu ya da kısalığı ile ilgilenmemektedir; ancak kimi durumlarda çalışmanın yayına dönüşme sürecinin kısa olmasının farklı motivasyonları olabilmektedir. Özellikle ülkemizde çeşitli uygulamalarda (teşvikler, atama ölçütleri gibi) makalenin yayımlanmış sürümünün ya da ilgili veritabanlarınınca dizinlenmiş kopyasının talep edildiği gözlenmektedir. Bu durum halen ülkemizdeki akademik sistemin mazruf ile değil daha çok zarf ile ilgilendiğinin de göstergesidir.

Bu ve benzeri çalışmalar ilgili bilim alanlarındaki dergilerin daha yakından tanınması konusunda yardımcı olabilir. Öte yandan konunun yayınevleri, editörler ve yazarlar gibi akademik sistemin farklı bileşenlerini de farklı açılardan ilgilendirdiği düşünülmektedir. Örneğin, yayınevleri bünyesinde bulundurdukları dergiler arasında bu tip işlem sürelerine ilişkin bilgiyi paylaşmayan dergileri daha şeffaf olmaları konusunda cesaretlendirebilir. Söz konusu şeffaflık hem yazarların makale gönderimindeki dergi tercihlerinde onlara yardımcı olmak için kullanılabilir hem de editör ekibinin hesap verebilirlik bağlamında sorgulanabilmesine olanak tanıyabilir. Öte yandan, derginin uygulayacağı şeffaflık ile derginin izlediği süreçlere ilişkin güven yaratmaya da katkı sağlanabilecektir. Editörlerin makalelerin yayımlanma süreci ile ilgili zaman zaman değerlendirme yapması ve yapılan değerlendirmeler sonucunda eylemde bulunması uzun vadede derginin imajına olumlu yönde katkı sağlayacaktır.

Makale yayımlanma sürecinin uzaması, dergiden dergiye farklılık gösterdiği gibi hem alandan alana hem de belli bir alana göre konunun önem düzeyi açısından farklılık gösterebilmektedir. Örneğin, tıp gibi bilginin çabuk eskidiği ve bilgi miktarının hızlı artış gösterdiği alanlarda makalelerin hızlı yayımlanması son derece önem arz etmektedir. Gelecekte yapılacak çalışmalarda alanlar arası karşılaştırmalara ve alanlardaki potansiyel yazarların konuya ilişkin algı ve beklentilerine yer verilebilir. Araştırmamız kapsamında dergilerdeki makalelerin yayımlanma aşamasında geçen süre ile bibliyometrik ölçevler arasında ilişki olup olmadığı incelenmek istenmiş olmasına karşın, araştırma sorusunu adresleyen yeterli sayıda veri ne yazık ki elde edilememiştir. Oysaki makalelerin yayımlanma süresi ile etki faktörü ya da anıdalık dizini gibi ölçevler arasında gözlemlenebilecek istatistiksel ilişkinin (pozitif ya da negatif) dergi editörlerinin ya da yayınevlerinin konuya yaklaşımını etkileme olasılığı bulunmaktadır. Bu bağlamda gelecekte daha fazla veri ile çalışmanın bu yönünü irdeleyen bir araştırma yapılmasının oldukça faydalı olacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Amat, C. B. (2008). Editorial and publication delay of papers submitted to 14 selected Food Research journals. Influence of online posting. *Scientometrics*, 74(3), 379-389.
- Ankara Üniversitesi. (2013). Ankara Üniversitesi öğretim üyeliği kadrolarına atanma ve yükseltme ilkeleri. Erişim adresi: <http://personeldb.ankara.edu.tr/files/2012/11/ilkeler.pdf>

- Ankara Üniversitesi. (2012). Ankara Üniversitesi lisansüstü eğitim-öğretim yönetmeliği. Erişim adresi: http://egitim.ankara.edu.tr/files/2013/06/lisansustu_yonetmelik.pdf
- Azar, O.H. (2007). The slowdown in first-response times of economics journals: Can it be beneficial? *Economic Inquiry*, 45(1), 179-187. Erişim adresi: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=909444
- Björk, B.-C. ve Solomon, D. (2013). The publishing delay in scholarly peer-reviewed journals. *Journal of Informetrics*, 7(4), 914-923.
- Cooper, M.L. (2009). Problems, pitfalls, and promise in the peer-review process: Commentary on Trafimow & Rice. *Perspectives on Psychological Science*, 4(1), 84-90.
- Day, R.A. (2000). *Bilimsel bir makale nasıl yazılır ve yayımlanır?* (G. A. Altay, Çev.). Ankara: TÜBİTAK.
- Dong, P., Loh, M. ve Mondry, A. (2006). Publication lag in biomedical journals varies due to the periodical's publishing model. *Scientometrics*, 69(2), 271-286.
- Ellison, G. (2002). The slowdown of the economics publishing process. *Journal of Political Economy*, 110(5), 947-993. Erişim adresi: <http://economics.mit.edu/files/7609>
- Göksoy, E. ve İmamoğlu, A. (2007). Süreli yayınlarda editör ve yayın kurulu: Sorunlar ve çözümler. *Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık 2007*, 5. Ulusal Sempozyum bildirileri içinde. Erişim adresi: <http://uvt.ulakbim.gov.tr/tip/sempozyum5/page39-43.pdf?ref=elektronik-sigara>
- Groves, T. (2006). Quality and value: How can we get the best out of peer review? *Nature*, doi:10.1038/nature04995, Erişim adresi: <http://www.nature.com/nature/peerreview/debate/nature04995.html>
- Haustein, S., Bowman, T.D. ve Costas, R. (2015). When is an article actually published? An analysis of online availability, publication and indexation dates. A. A. Salah, Y. Tonta, A.A. Akdag Salah, C. Sugimoto, U. Al (Eds.), *Proceedings of ISSI 2015 Istanbul: 15th International Society of Scientometrics and Informetrics Conference, Istanbul, Turkey, 29 June to 3 July, 2015*, içinde (ss. 1170-1179). İstanbul: Bogaziçi University Printhouse.
- Heneberg, P. (2013). Effects of print publication lag in dual format journals on scientometric indicators. *Plos One*, 8(4). Erişim adresi: <http://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0059877>
- Mrowinski, M.J., Fronczak, A., Fronczak, P., Nedic, O. ve Ausloos, M. (2016). Review time in peer review: Quantitative analysis and modelling of editorial workflows. *Scientometrics*, 107(1), 271-286.
- Nguyen, V.M., Haddaway, N.R., Gutowsky, L.F.G., Wilson, A.D.M., Gallagher, A.J., Donaldson, M.R., Hammerschlag, N. ve Cooke, S.J. (2015). How long is too long in contemporary peer review? Perspectives from authors publishing in conservation biology journals. *PLoS One*, 10(8). Erişim adresi: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4533968/>
- Schaffner, A.C. (1994). The future of scientific journals: Lessons from the past. *Information Technology and Libraries*, 239(9). Erişim adresi: <https://faculty.washington.edu/jwj/lis520/schaffner.html>
- Swan, A. (1999). What authors want: The ALPSP research study on the motivations and concerns of contributors to learned journals. *Learned Publishing*, 12(3), 170-172. Erişim adresi: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1087/09531519950145742/epdf>
- Thomson Reuters. (2015). InCites™ Journal Citation Reports® Erişim adresi: <https://jcr.incites.thomsonreuters.com/>
- Turner, S. ve Hanel, R. (2011). Peer-review in a world with rational scientists: Toward selection of the average. *European Physical Journal*, 84, 707-711.
- TÜBİTAK. (2015). TÜBİTAK Türkiye adresli uluslararası bilimsel yayınları teşvik programı esasları. Erişim adresi: http://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/237bk-ek1_0.pdf
- Yalman, A. (2005). Editör sorunları ve sorumlulukları. *Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık 3. Ulusal Sempozyumu'nda (8-9 Nisan 2005 - Ankara)* sunulan bildiri. Erişim adresi: http://uvt.ulakbim.gov.tr/tip/sempozyum3/019_aydemir.pdf

Ek

Dergi ID	Dergi Adı
1	Aslib Journal of Information Management
2	Electronic Library
3	Information and Management
4	Information and Organization
5	Information Processing & Management
6	Information Society
7	Information Systems Research
8	Information Technology & People
9	International Journal of Computer-Supported Collaborative Learning
10	International Journal of Geographical Information Science
11	Investigacion Bibliotecologica
12	Journal of Academic Librarianship
13	Journal of Computer-Mediated Communication
14	Journal of Documentation
15	Journal of Informetrics
16	Journal of Knowledge Management
17	Journal of Strategic Information Systems
18	Journal of the American Medical Informatics Association
19	Journal of the Association for Information Science and Technology
20	Library Hi Tech
21	Library Resources & Technical Services
22	Libri
23	Online Information Review
24	Profesional de la Informacion
25	Program
26	Restaurator
27	Revista Espanola de Documentacion Cientifica
28	Scientometrics
29	Telematics and Informatics
30	Transinformacao

Summary

It is known that sometimes it took a long time for an article, to spring in the minds of the authors as an idea, to conduct its research, and to finalize its publication process. When to look at the process in general terms, it is known that after the idea is formed, background research is conducted to develop the idea, and then the baseline study is made which is followed with research design. When everything goes as it is designed, research is turned into a publication. The process of publication of the research can be prolong in time due to several reasons. Unfortunately, individuals or institutions can be affected by this process negatively. Along with this, present day practices can be formed in the way of disregarding the elapsed time during the publication process of articles.

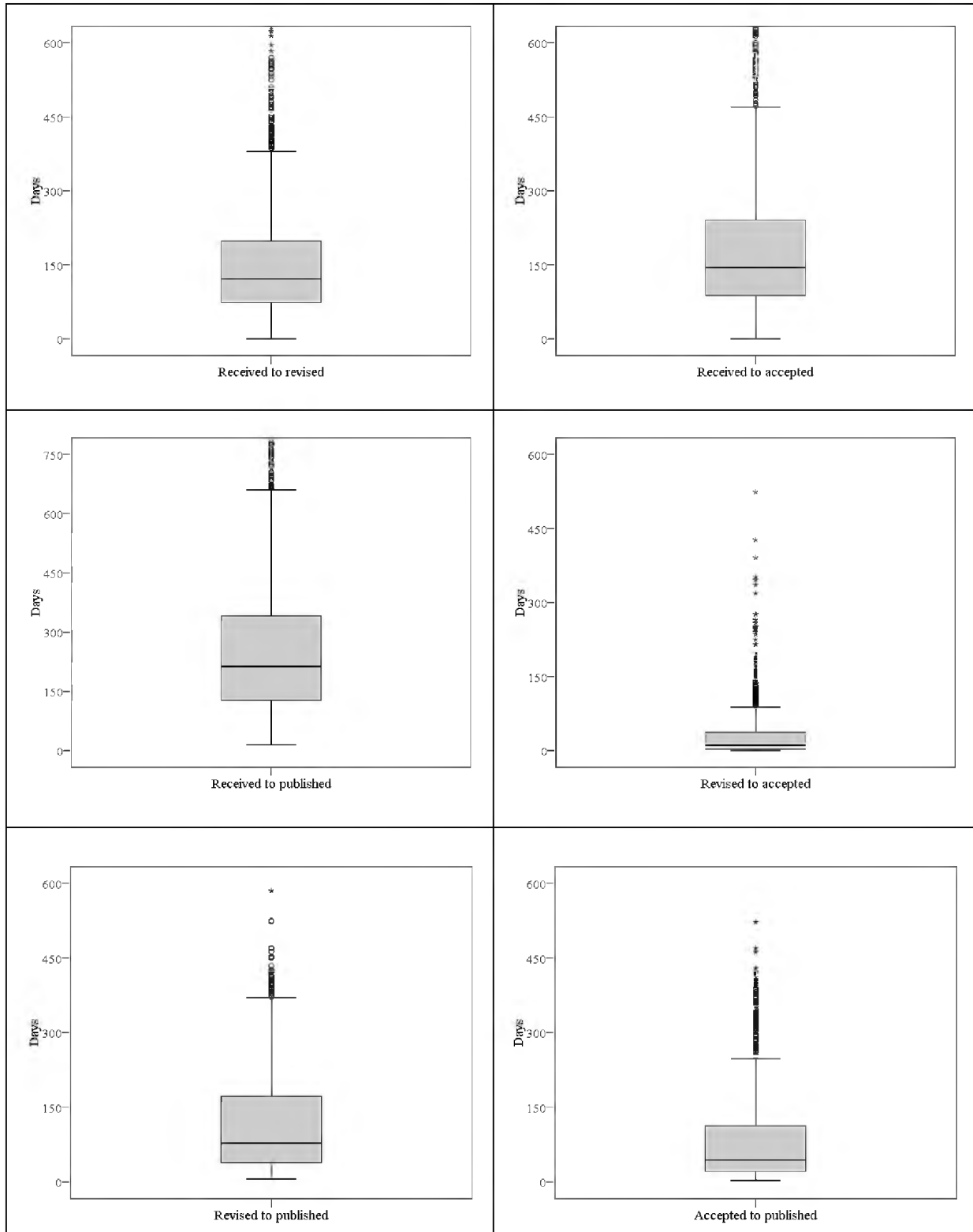
Researchers would like to know about the approximate time that the journals made the articles ready for publication. At this point, it is important for the journals to write down the reception, revision, acceptance and publication time of the articles that they have published. In this study, article publication processes of information science journals are examined along with the discussion of the publication phases of the articles and its various affects.

In our research, while the publication process of the information science journals is scrutinized, the general overview of the case and the special conditions of the journals is also examined. In this context, we tried to answer questions such as;

- What is the duration between the time that the articles are received and published in information science journals?
- Can the publication duration of articles differentiate between the information science journals?
- Which journals publish fastest the articles in the field of information science and which journals have the longest publication process?

To obtain the relevant data for our research we used the *Journal Citation Reports (JCR) 2014* and web sites of the journals. There are 85 journals which are listed under the Information Science & Library Science at the *JCR 2014*. Since some journals appear both with their former and present day titles and one journal has not been indexed at the *Web of Science* at 2015, we examined 82 journals in our research. First, we examined every single journal by taking into consideration whether they indicate publication process dates such as the time of reception and acceptance. As a result, it is found out that out of 82 journals only 30 of them indicate at least two dates among reception, revision, acceptance and publication. Journals that do not have any date or indicate only one date are left out the research. When it is determined that there are some wrong information regarding the dates in the articles, data cleaning is done. After the data cleaning process, number of the articles that are examined is 1939. Information that we are in need of are obtained through the web sites of the journals between April-May 2016. In the direction of the study's purpose, elapsed time between the reception and revision, reception and acceptance, acceptance and publication, reception and publication, revision and acceptance, revision and publication of the articles have been calculated day-denominated. To find answers to the research questions, statistical tests such as *Kruskal Wallis* and *Mann-Whitney U Test* are used.

Distribution of the 1939 articles vary according to journals. For example, *Scientometrics* involves one fifth of the articles with 363 articles. Least number of articles are parts of the *Journal of Strategic Information Systems* and *Library Resources & Technical Services* with eight articles each (0.4%). Since every journal examined separately, this difference is not very important due to the nature of our research. Yet, to be able to see the overall picture of the information science articles, publication processes can be seen in Figure 1.

(Figure 1): Publication processes of the articles

When the elapsed time between reception and revision dates of the articles are examined, it is seen that the median value is 122 days. Even when the outliers are eliminated according to the upper left box plot of the Figure 1, there are still articles that have 337 days elapsed time between reception and revision dates. With our research, it is found out that one fourth of the articles have at least 200 days elapsed time between reception and revision dates (see Figure 1). Half of the articles have 145 days and beyond elapsed time between the reception

and acceptance dates. Since the acceptance decision is relatively fast, articles that are part of the 25th percentile have 88 days or less elapsed time between their reception and acceptance dates. When it is looked at the reception and publication dates of the articles, it is seen that half of the articles published within 212 days or more.

For the sake of a clear understanding and an easy comparison, all of the data that have been received about the information science articles are shown at Table 1. According to this, elapsed time median values between the revision and acceptance, revision and publication, and acceptance and publication are calculated as 11, 85 and 47 days respectively. The elapsed time between the acceptance and publication is relatively long when its compared to the elapsed time between the revision and acceptance, both for the articles that are parts of the 25th percentile and the 75th percentile. At this point, it is important to remind that 2015 data set of the Table 1 is an outcome of the examining the articles all together. Because, it is thought that the elapsed time between reception and publication can vary according to journals.

(Table 1): Information about the elapsed time of the information science articles (day-denominated)

Process interval	Mean	25 th percentile	Median (50%)	75 th percentile	S.	Max.
Reception-Revision	161	74	122	198	136,4	900
Reception-Acceptance	187	88	145	241	149,9	974
Reception-Publication	273	125	212	343	231,4	2411
Revision-Acceptance	31	3	11	38	54,9	722
Revision-Publication	129	40	85	187	116,6	617
Acceptance-Publication	91	22	47	124	101,6	522

With the examination of how the articles processed according to the journals separately, it is seen that every single process interval of the articles in the information science journals have statistically significant difference. Journals such as *Information Systems Research*, *Information Society*, *Information and Organization*, *Information and Management*, *Journal of Strategic Information Systems*, *International Journal of Computer-Supported Collaborative Learning* and *Journal of the Association for Information Science and Technology* have relatively long process intervals when they are compared with other journals. However, *Journal of Academic Librarianship*, *Scientometrics*, *Telematics and Informatics*, and *Journal of Informetrics* are among the journals that have the fastest article publication process. Not only the number of received articles are any less than the others, but also the editorial process of these journals are faster compared to other journals.

Editorial process can vary according to many different factors. On the one hand, the demand rate of the journals is an important factor, on the other hand, quantitative and qualitative traits of the editorial board is another important factor. Besides the time that is used by the referees for their evaluation, authors' timely and correct revision can also affect the publication process. Articles that require several revisions can delay the publication. In addition to these, different factors such as the number of issues of the journals in a year, the number of articles in an issue, and acceptance/rejection rate can affect the process interval of the articles directly or indirectly.

This research and similar studies can help in terms of having sufficient information about the journals. Also, it is believed that this case can interest different components of the academia such as publishers, editors, and authors in different ways. For example, publishers can encourage journals that are incorporated in them to be more transparent and to share process interval information. The transparency in question can help the authors while choosing a journal to send their articles and can also enable the examination of the editorial board in terms of accountability. Furthermore, transparency that is carried out can contribute to place trust in terms of the process that is followed by the journal. Occasional evaluation of the publication process of the articles by the editors and taking action regarding the issue can contribute to the image of the journal in a long term.